

Posudek vedoucího práce.

Mojmír Sedláček: Analýza tvorba Miloše Formana v kontextu kinematografie 60. let.

Autor provedl sondu do rané části tvorby Miloše Formana s cílem zjistit postavení, roli a význam režiséra v dobovém kontextu. Ze zpětného pohledu může být hodnocení uměleckého díla mnohdy poněkud anachronické a nepřesné a proto se Sedláček opíral hlavně o literaturu z pera současníků a o dobové reflexe Formanovy tvorby. Nedá se asi říci, že by zhodnocení Formanovy rané tvorby bylo v předložené práci něčím zásadně překvapivé, nicméně autor komentuje podstatný fakt, že v dobové i pozdější literatuře se projevuje jistá nejednotnost přístupů a absence širšího teoretického uchopování daného fenoménu, což je zřejmě signifikantní. Jakoby se Formanova tvorba teoretické analýze vzpírala. Zdá se, že důraz na nejrozumnější typy narativnosti, s nimiž se u Formana setkáváme, klade překážky teoretickému a hlavně pak formálnímu rozboru. Divák či vlastně spíše posluchač sleduje hlavně fragmentarizovanou linii rozhovorů a nevšímá si tolik obrazové skladby. Ale současně si Formanovy filmy nemůžeme asi představit třeba jako rozhlasovou hru. Rozhovory zde spíše působí dojmem pěny na povrchu širokých obrazových záběrů, přičemž slovo i obraz jsou tu zvláštním způsobem nesdělné, nejdou do hloubky, jsou mělké a banální. Divák se ocitá v pozici voyeura, který je naprosto odříznut od smyslu podívané, nemůže jí porozumět, procítit, spoluprožívat. To znamená, že jsme zde svědky odcizení, více či méně záměrně tematizovaného. Všednost se nám tu otevírá ve své nesnesitelné mimoběžnosti, při níž jsou všechna vysvětlení pouze přibližná. Autorovu práci považuji za kvalitní uvedení do dané diskuse, která by si však zaslouhovala dalšího rozvedení, zevrubnější analýzy a možná i větší míry kritičnosti k etablovanému režisérovi. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou 2.

Václav Hájek